

05

A

1094

DISPUTATIO FEUDALIS
De
REBUS, QUÆ
IN FEUDUM DARI
VEL NON DARI POS-
SUNT

Quam
Divinâ permittente gratiâ

Ex
Suffragio Magnifici, Nobilissimi, & Amplissimi
Jctorum in Illustri Salana Ordinis,

PRÆSIDENTE

Amplissimo & Consultissimo Viro,

Dn. DOMINICO

ARUMÆO, Jcto CELEBERRIMO,

in inclyta Jenensium Acad. P. P. ibidemq;

Curia Provincialis & Scabinatus Assessore dignissi-
mo Præceptore suo honorando.

*In Auditorio Jctorum publico disputantium exami-
ni subjicit*

MARCUS AB EICHSTEDT

NOB. POM.

Ad diem Maij horis consuetis

JENÆ

Typis TOBIÆ STEINMANNI.

Anno M. DC. XIX,

05 A 1094

ΣΥΝ ΘΕΩ

THESIS PRIMA.

In feudum dantur res immobiles vel quæ inter eas connumerantur (a) commercio non exemptæ. (b)

(a) c. 1. §. sciendum de feud. cognitione Ubi Dd. communiter Vult. lib. 1. cap. 5. num. 3. Ludolph. Schrad. part. 3. feud. cap. 2. num. 1. Borch. c. 6. f. num. 2. Wesenb. c. 7. Rosenth. c. 4. concl. 1. (b) Ex naturæ, legis vel hominis dispositione Vult. d. Et. cap. 5. numer. 2. & alii ante dd. authores Gothofr. Anton. disput. feud. 3. thesi 1. Hæ ergo res quorum in numero sunt sacræ Borch. dict. cap. 6. numer. 4. & Publicæ Goth. Anton. dict. loco. quibus legibus alienari possunt, sub iisdem tantum rectè in feudum dari possunt Niell. disput. feud. 3. th. 4. lit. D. Quamvis cum universitate transire possint, & in consequentiam quandam ut est text. in c. ex litteris extr. de jure patron. l. quadam 62. ff. de acquirend. rer. dom. l. immodicis 24. ff. de contrahend. empt. l. si mercedem 53. §. 1. de act. empt. plura all. vid. apud Goth. Anton. th. 1.

II.

Res immobiles sunt vel soli, ut Fundus (a) territorium (b) & similia vel solo coherentes, veluti Castrum (c) ædificium, (d) Molendinum (e) Stagnum, Piscina, Sylva, (f) statua affixa, quæ si detracto solo ad perpetuum vel longum tempus usum & utilitatem aliquam præbeant, etiam sine solo in feudum concedi possunt, (g)

A 2

(a) Fun-

A (a) Fundo itaque in feudum concessio, & ea quæ in eo perpetui usus ac utilitatis gratia reperiuntur, concessa intelligi debent, utpote quæ ad ipsius instructionem faciunt, ut fiant boves, vaccæ, oves, & reliqua animalia tam ad laborandum quam stercoreandum agrum destinata, *arg. l. fundi 17. §. Labeo generaliter scribit ff. de act. empt. Andr. de Ifern. c. 1. verb. Plaustrorum n. 88. & ibi Matth. de Afflict. n. 23. qua sint regal. Schrad. p. 3. c. 1. n. 19. & 20. Vult. c. 5. n. 4.* His etiam pertinentiæ adnumerandæ veniunt, nisi forsan nominatim exceptæ reperiuntur, *l. si quando & ibi Bart. C. de bon. vac. Menoch. 3. presumpt. 99. n. 7. Vult. d. loc.* Quandoque autem controversia oritur de prædiis vel aliis, an quoque pertinentiæ castri, oppidi vel rei in feudum concessæ sint nec ne, tunc is qui ea petit tanquam pertinentias probare debet, nisi ipse in possessione rerum illarum controversarum sit, quia tunc possessio ipsum ab onere probandi relevat *Alex. cons. 55. n. 27. vol. 2. Menoch. cons. 395. n. 17. vol. 4. quos citavit & secutus est Vult. d. loc.*

B (b) Territorio in feudum concessio, licet mentio jurisdictionis in concessione facta non sit, tamen si castro cohæreat simul concessa intelligitur *Rosentb. c. 5. concl. 6. Vult. d. loc.*

C (c) *c. 1. §. item si vasall. si de invest. Feud. contr.* Verum an castro simpliciter in feudum concessio etiam jurisdictio & territorium concessa esse videantur, dubia est quæstio. Nos cum Vult. uti in antea mota quæstione factum distinctionis remedio utendum esse arbitramur, Castro autem tanquam re particulari in feudum dato jurisdictio non venit *Schrad. p. 3. c. 4. n. 21.* Castro verò cum jurisdictione concessio, an merum & mixtum imperium etiam concessum intelligatur *vid. Rosentb. c. 5. concl. 7. Gotthofr. Anton. disp. Feud. 3. tb. 4. lit. D.* à quibus ex parte dissentit *Niell. disp. Feud. 3. tb. 5. lit. A.*

D (d) Ædificio ideoque alicui in feudum concessio, non solum omnia ædificio affixa similiter in feudum concessa intelliguntur *per l. Julianus 13. §. fin. cum ll. seqq. de act. empt.* Item & illa quæ non sunt affixa, sed saltem perpetuæ utilitati deseruiunt, ut sunt claves, seræ, claustra & similia *l. cetera 43. §. Senatus consult. & ibi Alex. de legat. 1. l. fundi 17. ff. de act. empt. Schrad.*

E *p. 3. c. 4. n. 2.* (e) scilicet molendina solo cohærentia *Schrad. p. 3. c. 2. n.*

c. 2. n. 2. *Wes. c. 7. n. 2.* Non autem molendina in aquis natantia
Borch. c. 6. n. 11. Nisi dominus ibi certum jus ad hoc molendi-
num natans habeat, ut quod vicini eò necessario ad molendi-
num venire cogantur, (quod molendinum bannale vulgo vo-
cant *eine Zwangmülsen*) tunc hujusmodi molam cum hoc jure
rectè infeudari posse putat *Rosenth. c. 4. concl. 4. n. 2.* Neque et-
iam ea quæ à ventis agitantur, *Borch. d. c.* Nisi fortè ita facta
sint, ut loco suo moveri haud possint *Rosenth. d. loc. Vult. c. 5. n.*
5. (f) Et concessio stagno seu fluvio etiam piscationes tanquam
fructus stagni, vel concessa sylva venationes unà concessæ in-
telliguntur, dum tamen non custodiæ causâ pisces in fluvio,
feræ in sylvis sint & habeantur *Bart. in l. fundi 17 ff. de act. empt.*
quem sequuntur *Zastus part. 4. tract. feud. n. 2. Chassan. in con-*
suetud. Burgund. tit. des droicts & appartenances aux gens ma-
riez §. 2. verb. tous meubles Schrad. p. 3. c. 4. num. 7. Rosenth. c. 4.
concl. 3. Vult. c. 5. n. 4. Et denique consuetudines principum in
venationibus majorum ferarum aliud non obtineant *Schrad.*
d. loc. n. 47. (g) Schrad. p. 3. c. 2. n. 58.

III.

Inter res immobiles connumerantur pensio-
nes de Camera & cavena, (a) Annui redditus (b)
servitutes, (c) jura venandi piscandi aucupandi
pascendi, argenti ligni lapidis & c. fodiendi cæ-
dendi, (d) actiones ad res immobiles competen-
tes. (e)

(a) *versic. sciendum ubi Dd. de feud. cognit. Borch. c. 6. n. 13.*
Schrad. p. 3. c. 3. n. 2. Rosenth. c. 4. concl. 6. (b) Quia immobilium
loco ex approbata juris doctrina censentur, si ex re immobili
debentur, quare rectè in feudum dantur, verba sunt *Rosenth. d.*
cap. 4. concl. 5. l. jubemus C. de SS. Eccl. Novel. 7. de non alien. reb.
Eccl. §. hoc igitur versic. alienationis Clem. exivi §. cum omni de V.
S. Gail. 2. obs. 10. Schrad. p. 3. c. 3. n. 2. Ita tamen ut non ex re turpi
ac illicito quæstu percipiantur, *Schrad. p. 3. c. 3. n. 6. Rosenth. c. 5.*
concl. 5. Vult. c. 5. n. 9. Certi enim juris est, neque mandatum, ne-
que emptionem, societatem, pactum, aut ullum aliud con-

A 3

tractum

tractum super re illicita vel inhonesta subsistere l. 6. §. rei turpis ff. mandat l. 35. §. veneni mali ff. de contrab. empt. & aliæ complures.

C (c) Quia immobilibus adhærent, tam rusticæ quàm urbanæ. l. 1. ff. commun. præd. §. ideo Instit. de servit. Rustic. præd. Gail. 2. obs. 11. Schrad. p. 3. c. 2. n. 55. Rosenth. c. 4. concl. 2. Vult. c. 5. n. 4.

D (d) Rosenth. d. loc. (e) quod communi calculo tradunt Dd. Schrad. p. 3. c. 3. n. 10. Zaf. p. 4. n. 11. Borch. c. 6. n. 16. Vult. cap. 5. num. 8. Rosenth. c. 4. con. 6. contra quas disputat Niell. disp. f. 3. th. 2. in fin.

IV.

Item jurisdictio (a) ac regalia (b) majora (c) qualia sunt dignitates regales conferre sive Duces, Comites, Barones creare & Ducatus Marchionatus, Comitatus, Baronias erigere, (d) spurios legitimare per rescriptum, (e) famæ restituere, (f) veniam ætatis concedere, Legem condere (g) Comites Palatinos (h) tabelliones, Magistros, Doctores creare, nobilitare, (i) Academias erigere & concessis privilegiis munire (k) pluraque alia. (l)

A (a) An verò concessa jurisdictione sine castro, oppido vel territorio etiam merum & mixtum imperium veniat? quam quæstionem ex magis communi Dd. sententia affirmat Rosenth. c. 5. concl. 8. quæ tamen vereor ut ex juris Justiniani fundamentis sustineri possit.

B (b) Dicta à rege, vel quod solo regi competant, quem Feudistæ Imperatorem interpretantur l. f. 26. ibi si verò ad regem non venerit. l. f. 34 ibi coram rege finiatur l. f. 54. ibi Regem aut sub rege Rosenth. c. 5. concl. 1. Matth. Steph. de jurisd. lib. 2. p. 1. c. 2. n. 2. Frid. Pruckm. de Regal. c. 1. n. 1. Vult. c. 5. n. 6. In reliquo jure non minus Imperatorum quàm Regum mentio fit, l. fin. C. de ll. Sensus imperialis vocatur regalis à Justin. Culmen imperiale culmen regale l. fin. §. 2. C. de assess. à Pontifice Innocentio

III. Sce-

III. Sceptrum Cæsaris sceptrum regale, *c. inter dilectos vers. 3. de fid. instrum.* Ac in recessibus Imperii Fridericus Imperator & Maximil. I. se aliquoties reges Rom. & Cæsaream suam majestatem regiam majestatem appellant, *Boc de Regal. c. 1. n. 20.* vel quia ab eo tanquam ex fonte omnium dignitatum, jurisdictionis ac præminentia mediata & immediata fluunt, hancque rationem etymologiae ferè omnes reddere testatur, *Rosenth. c. 5. con. 1. lit. C.* vel etiam ut quidam arbitrentur, quod is qui regio titulo ab Imperatore insignitur, jura hæc tanquam regis titulo connexa hoc ipso habeat, quod rejicimus cum *Boc. c. 4. n. 11.* Sunt autem Regalia (quæ diversis aliis nominibus indignantur, à Cic. Jura majestatis ex sententia *Arnif. lib. 2. de jur. Majest. c. 1. n. 2.* quem secutus est *Besold. clas. 1. disp. 3. polit.* à Livio jura imperii *lib. 2.* à Germanis appellantur / *Keyserliche Hoheiten vnd Reservaten in Comit. Ratisbon. 1576. S. Da durch denn.* cum ad excellentiam Imperatoris spectare dicantur, *in S. volumus de pac. constant. Arnold. Clapm. de arcan. reipub. lib. 1. c. 10. Arnif. d. loc.*) Jura soli Imperatori cuive imperator ea expressè vel tacitè habenda dedit in signum præminentia ad imperii dignitatem & vtilitatem ejus conservandam competentia, *Vult. c. 5. n. 7. Borch. c. 11. n. 2. Rosenth. c. 5. con. 1. Paurm. de juris. lib. 1. c. 4. n. 20. Boc. c. 1. n. 1.* Habent quidem etiam aliarum gentium Principes superiorem non recognoscentes sua regalia, Romanorum imperio hodie imminuto veluti Hispan. Gall. Polon. reges alique similes Romano Imperio non subiecti. Item populi liberi aliisque in rerum pub. formis ii, apud quos summa est potestas, ejusmodi eminentias habent; Hinc regalia rectius voce generaliori summi imperii seu majestatis jura vocari existimat *Besold. coll. pol. class. 1. disp. 3. th. 2.* Verum constitutio Feudor. de regal. merè civilis est, & ad jus publicum Rom. tantum pertinet, ideoque frustra in jure nostro de rege omnium fidelium vel infidelium potestate & imperio disputatur *Paurm. de juris. Imper. Rom. lib. 1. c. 4. n. 3. (c)* Regalia **C** vulgo in majora & minora *Ferrar. Mont. s. f. 7. Borch. c. 1. num. 3. Sixtin. de Regal. 2. n. 1. Rosenth. c. 5. concl. 2. Vult. 1. f. 5. n. 7.* vel secundum *Bocerum de Regal. c. 2. n. 3. & 4.* in Majestatis & Fisci regalia dividuntur. Majora seu majestatis dicuntur, in quibus potissi-

potissimum suprema potestas, dignitas ac præeminentia Principis relucet *Arnis. de Jur. majest. lib. 2. c. 1. n. 8.* Appellantur autem hæc à quibusdam Dd. Potentiora *Mozz. tit. de nat. feud. orig. n. 25.* Merè regalia *Zaf. cons. 16. n. 46. lib. 2.* Personæ principis adhærentia *Pruckm. ad rubr. que sint regal. c. 5. n. 98.* Ossiibus Principis cohærentia *Wes. consil. 61. n. 11.* Ipsi coronæ adnexâ. *Molin. ad consuet. Parisiens. tit. 1. §. 1. in verb. le fief. n. 54.* Item, Personalissima *Molin. d. loc. 53.* Reservata *val. è 30. Schneid. de feud. part. 2. n. 108. vid. supra lit. B. Sacra sacrorum post Baldum Eberhard. in top. in loco à plenitudine potestatis n. 9.* Regalia autem quot sint, vix definiri poterit, cum varia à variis adducantur à *Chassan. de gloria mundi p. 5. consid. 24.* ducenta & octo, & ab alio teste *Sixtin. de regal. in proem. n. 20.* quadringenta & tredecim in specie. Imò usu & consuetudine induci potest, ut jura, quæ olim regalia non fuerunt, pro regalibus hodie habeantur *Rosentb. c. 5. concl. ult. n. 1.* ideoque præcipua saltem pro institutione enumerare placet. (d) *c. 1. quis dicatur Dux March. com. Borch. c. 1. de regal. Vult. c. 5. n. 7. Ros. c. 5. concl. 2.* Idque fit vel mediatè: sicuti in Germania & alibi videre licet, quod multi Comites ac Barones inveniuntur, qui Comitatum ac Baronatum ab Electoribus aliisque Principibus recognoscunt, salva tamen illius axiomatis veritate: dignitates ejusmodi tribuere solius Imperatoris esse, quia in hoc casu ejusmodi dignitas non proprie ab ipsis, sed à superiore illorum promanat *Claud. Seisel in specul. feud. rub. qui feud. dar possunt. Borch. d. c. n. 4. Rosent. d. loc. vel immediatè. (e) Nov. 74. c. 2. Nov. 89. c. 9. Gail. 2. obs. 142. Rosent. c. 5. con. 2. ubi plur. alleg. Sixtin. de regal. Borch. c. 11. n. 4. Vult. d. c. 5. n. 7. Matth. Steph. de Jurisd. lib. 2. p. 1. c. 1. n. 2. n. 122. (f) l. 1. in fin. de quest. l. 1. & ibi Dd. C. de sent. pass. l. 1. ff. de nat. restit. Arnis. de Jur. majest. lib. 2. c. 3. num. 15. Wes. in parat. ff. de sent. pass. Niell. disp. ult. th. 2. lit. D. Boc. de regal. c. 2. n. 113. Besold. coll. pol. class. 1. disp. 3. th. 15. Cluten. in Syllog. rer. quot. th. 20. lit. D. Harpr. ad §. in summa autè Instit. de injur. n. 140. Heig. p. 2. q. 2. n. 21. Exemplum habetur in Recess. imperii Spiren. de Anno 1526. §. Und wiewol. Ubi Imperator hoc jus famæ restituendi cuilibet magistratui in seditione rusticorum specialiter indulgit. Licet autem Imperator juris infamiam cum suis effectibus per in-*

integrum

integrum restitutionem tollere possit, Facti tamen infamiam, quæ in animis hominum residet, nullo modo remove-
rit, cum infamia ejusmodi admissi comes & umbra sit, quale
factum infectum fieri nequit, *Harpr. all. loc. n. 142. Ibiq; ex Far-*
rinac. lib. 1. prax. crim. tit. 1. q. 6. n. 45. adducit, quod facti infamia
non nisi à Deo aboleri queat. (g) *l. fin. C. de ll. §. sed quod princ.*
J. de Jur. N. G. & C. l. ff. de Constit. princ. & ibi interpretes Pere-
grin. de jur. fisci. 1. num. 10. Potestatem leges universales sancienti
primum ac præcipuum majestatis attributum vocant, *Besold.*
claf. 1. disp. 3. th. 5. Bodin. de rep. lib. 1. c. 10. Hancque potestatem
olim solum Imperatorem habuisse patet *ex Constit. præfixa*
Justin. l. tanta 2. C. de vet. jur. enucl. d. l. fin. C. de ll. Hodie verò
centro ac spacio aliquo modo circumscriptam esse inquit
Clut. in Syl. rer. quotid. concl. 21. lit. B. Nam in universo Romano
Imperio legem universalem condit Imperator cum assensu &
Consilio Statuum Imperii, exinde etiam leges in Comitibus
Imperialibus sancitæ appellantur Recessus Imperii sive Co-
mitiorum *Des Reich Abscheidt Matth. Steph. de jurisd. lib. 2. p. 1.*
c. 1. Et hoc jus Imperator in alium transferre non potest, *Lan-*
cellot. in templ. omn. judic. lib. 1. c. 1. §. 4. verb. generalem legem cond.
eò quod non solum universus populus Rom. hoc jus condendi
leges universales soli Principi tribuit, *l. 1. ff. de Constit. princ.* Sed
etiam quod hodiè Statuum Imperii autoritas ad condendas
leges universales desideretur, *Boc. de regal. c. 4. n. 2.* Sicut autem
Imperator universalem legem condit, ita specialem & loca-
lem cæteri Principes inferiores & Status Imperii in suis terri-
toriis & provinciis vigore superioritatis, *Krafft Landes Fürst-*
licher hoher Obrigkeit / quæ ipsis ratione territoriorum competit,
promulgant. Idem quoque jus habent liberæ Civitates Impe-
riales, *Die Freye Reichstedte / Gail. de P. P. lib. 1. c. 6. n. 11.* (h) Hi
Comites Palatini differunt ab iis, qui sunt Principes Imperii.
Unde etiã abusivè & improprie Comites Palatini respectu illorum
appellantur, & comitatu, qui regalis dignitas est, carent, *Jason.*
in l. 1. ff. de offic. ejus cui mand. est jurisd. n. 12. Matth. Steph. de ju-
risd. lib. p. 1. c. 6. num. 03. Ferrar. Mont. c. 7. lib. 5. Rosenth. all. loc.
(i) *Dd. in l. 1. ff. de Nat. restit. Bart. & alii in l. 1. C. de dignit. Novis-*
sime Pruckm. in tractat. solut. a potestas memb. 1. effect. 4. (k) Nec
cuilibet

G

H

I

K

B

cuilibet

cuilibet hujusmodi Scholas, quæ Universitates & Academiae
vulgo vocantur, permiffum est propria authoritate erigere,
quia harum fundatio & privilegiorum concessio à solo Impe-
ratore dependet, & sic ad majora regalia spectat, *Matth. Steph.*
L *de Jurisdic. lib. 2. c. 1. n. 2. & 62. Vult. d. c. 5. num. 7. Sixtin. de regal.*
lib. 1. c. 2. num. 26. Rosenth. d. loc. (l) quæ recenset Sixtin. 1. de re-
gal. 2. n. 8.

V.

*Atque minora regalia (a) quorum exempla
ab Imperatore Friderico in c. un. quæ sint regal.
referruntur, (b) Nempe armandie, (c) via
publicæ, (d) flumina navigabilia & ex quibus
sunt navigabilia, (e) portus, (f) ripatica, (g) ve-
tigalia, quæ vulgo dicuntur Telonia (h) mone-
te, (i) multarum pœnarumq; compendia, (k) bo-
na vacantia, (l) & quæ ut ab indignis legibus
auferuntur, nisi quæ specialiter quibusdam con-
ceduntur, (m) & bona contrabentium incestas
nuptias (n) condemnatorum & proscriptorum
secundum quod in novis constitutionibus cave-
tur. (o)*

A (a) Quæ sunt jura ad fiscum spectantia *Borch. c. un. nu. 5.*
Peregr. de jure fisc. tit. 1. n. 9 & 28. vel sunt jura quæ ad conser-
vandum & augendum fiscum Imperatoris pertinent, Boc. de
Regal. c. 3. n. 6. Hun. disp. feud. s. th. 45. quæ ob id Cujac. jura fisci
appellat, quoniam fiscum propriè nemo habet nisi Imperator,
jure suo nimirum proprio, alii non nisi ex concessione Impe-
ratoris, eaque vel tacita, quæ inducitur præscriptione, vel ex-
pressa, quæ inducitur conventionem, Atque hæc minora regalia
Imperator facilius concedere solet, quam majora Vult. 1. f. c. 5.
B *num. 7. (b) Recensentur enim quædam in isto c. quæ potius ma-*
ajoribus quam minoribus regalibus accensenda videntur,
prout

prout est jus cudendæ monetæ, *Afflic. c. 1. §. monetæ num. 1. & 2. quæ sint regal. & ibid. Zas. Montan. Sonsbec. Claud. Seysell. rubr. de his qui feud. dar. poss. Boss. de monet. in princ. Rosenth. d. c. 5. con. 3. Vult. d. c. 5. n. 7.* Idem dicendum de jure ac potestate constituendorum magistratuum ad justitiam expediendam, *l. 1. de constit. prin Cujac. lib. 5. feud. Alciat. de jur. fisc. Peregr. de jur. fisc. lib. 1. tit. 1. n. 10 quorum authoritat. adducit & sequitur Rosenth. d. loc. Vult. d. l.* uti etiam de extraordinaria collatione ad felicissimam regalis nominis expeditionem affirmandum, *Feudista ferè omnes in d. c. 1. Borch. Vult. Rosenth. c. 5. con. 73. ubi plur. alleg.*

(c) Varii variè hoc vocabulum barbarum explicant, Alii vectigal interpretantur quod ex armentis solvatur, *Alvarot. Bald. Afflic. Prepos. in d. c. 1.* Quidam certum vectigal. quod ex licentia armorum fabricandorum pendatur, significari volunt, prout anteriores scribere inquit *Rosenth. c. 5. con. 19.* alii jus constituendi faciendique admiralium sive admirantem, qui rebus maritimis præsit *Bald. & Afflic. in d. c. un.* Alii denique fabricas & jus armorum publicorum armentariorum intelligi scribunt, quæ Principem Rom. semper sibi soli vindicasse apparet, ex *Novell. 85. l. 1. C. ut armorum usus Borch. d. c. num. 21.* & hanc interpretationem omnium esse verissimam testantur, *Menoch. conf. 298. n. 17. vol. 3. Peregr. de Jur. Fisc. Vult. d. c. 5. num. 7. Rosenth. d. loc.* Huc pertinet jus belli indicendi & colligendi exercitum, quod cum *Niell. disp. Feud. II. th. 4. lit. E.* majoribus regalibus annumeramus. (d) Quæ etiam viæ regie vel prætorie, consulares item militares dicuntur, *l. 2. §. viarum & l. fin. ff. de itiner. publ.* Germanicè *Diffene Strassen* / vel *gemeine Landstrassen* / Item, *Keyserliche Freye Heer oder Reichsstrassen* / *Vult. d. l. num. 7.* & hæc inter regalia computari *Dd. omnes in d. c. un. asserere scripsit Rosenth. c. 5. concl. 20.* partim ob id quod protectione ac jurisdictione seu supremo quodam dominio ad Imperatorem aut Regem pertineant, partim quod circa illas disponit & singulari quadam religione easdem sartas tectas, ac securas servari facit, per *l. ad instructionem C. de SS. Eccl. Hott. hoc loc.* Incumbit enim Imperatori aliisque superiores non recognoscantibus, nec non Principibus, Comitibus & Civitatibus, qui viam publicam vel concessione vel præscriptione habent, ut

ea curent quæ ad securitatem hujusmodi viæ spectant, quo scilicet à malis hominibus purgetur, & ne à latronibus infestetur, *l. 3. l. congruit. ff. de offic. Præs. l. 1. §. quies. ff. de offic. præfect. urb.* Ideoque & Imperatores veteres hanc curam sibi, certos scilicet viis publicis curatores attribuendo reservarunt, *Sixtin. de Regal. c. 2. n. 13.* Cujusmodi curatorem Generum suum Agrippam Augustus esse voluit, teste *Sueton. in ejus vita Tholosan. Syntag. jur. lib. 3. c. 13. num. 5.* Et rectè, spectat enim viarum commodum ad Principem, quod in vectigalibus & teloniis præstandis consistit, quare & tutas eas conservare debet, ut laudabiliter Philippus Hassiæ Landgravius dicere solitus est, *Man soll einen Fürsten kennen bey reiner Strasse/guter Münze / vnd haltung geschehener Zusage / Waremund. ab Erenb. c. 5. n. 37. Sixtin. de Regal. d. c. 2. n. 24. Clarissimus Dn. Præceptor Arum. Discur. ad aur. Bull. 1. c. 1. th. 11.* Ut autem viarum securitas certior sit, introductum est jus euntes, redeuntesque per vias publicas conducendi, vulgò *Die Gleidliche Oberkeit / auff freyer Keyserlicher Heer vnnnd Reichsstrassen zu gleiten / Matth. Steph. de Jurisd. lib. 2. part. 1. c. 7. num. 397. Bruning. de var. univers. specieb. concl. 22.* Quod jus partim jurisdictionis seu territorii esse docet, *Wesenb. consil. 33. n. 19. ubi allegat Alex. & Scharff.* Et qui jure hoc uti volunt, dum per alienas provincias commeant, nomina sua edere solent, ac eo nomine certum censum persolvere, unde Princeps vicissim obstringitur si latronum incursum mercatores vel merces invadantur, & spolientur in territorio, ut damnum omne resarciat, & nummos vel merces restituat, *Matth. Steph. d. loc. n. 404.* Qua de re constitutio promulgata est in Comitibus Augustan. Anno 1551. ab Imperatore Ferdinando §. *Damit an die Oberkeit re vid. Arnif. de jur. Majest. Rosenth. c. 5. concl. 22. Bocer. de Regal. c. 2. n. 157. Niell. disp. feud. 10. th. 4.* Et sic in Camera judicatum refert, *Gail. 2. obser. 64. num. 1.* Hoc tamen ita demum obtinet, si viâ regiâ deprædatus usus fuerit, nec ab ea deflexerit, Nam si per insolitas vias vagatus fuerit, ac ibi damnum passus sibi quod imputet, habet, *Gail. d. obs. n. 11. Coler. de Process. execut. part. 1. c. 2. n. 197. & Dd. supr. allegat.* Quod adeò verum, ut etiam si Elector aut ejus nuncii ad Comitibus Imperatoria proficiscentes insolitam viam, cujus conductum petere neglexerint,

rint, ingrediantur ac spolientur, dominus territorii ad damni emendationem non teneatur, *Aur. Bull. tit. 1. vers.* Wir wollen ibi auch den Weg den er reisen wil / verksindige vund anzeige. *Clariss. Dn. Praeses Arum. dict. loc. th. 22.* Usus autem viae regiae perinde & navigationis juris Gentium esse videtur, §. *flum.* & §. *ripar.* *Instit. de rer. divis.* Ideoque Princeps vel alter ejus concessionem habetis regalia transeuntibus via publicâ interdicere non possunt, nisi justa ex causa puta si vectigal legitime institutum transeuntes solvere recusaverint, vel si hostes, vel alia aliqua justa prohibendi causa existat. *Matth. de Afflict. c. 1. vers. via n. 1.* ubi & hac usus est ratione, Quod Princeps debet permittere in suo quod aliis prodest, & sibi non obest. *l. in credito- re. 38. ff. de evict. cum siml.* item tale praecipuum esse contra charitatem proximi, imò contra ipsas leges, quae comitatum & commercia juris gentium esse tradunt. *Peregr. de Jur. Fisc. Rosenth. c. 5. con. 21. Matth. Steph. de Jurisd. lib. 2. part. 1. c. 7. num. 410.* Et sic contra eos qui hujus usum sine justa causa impediunt Camera Imper. mandata sine clausula, ut in facto omni jure prohibitive, decernere solet, ut in causa Civitatis Aquisgranensis contra Ducem Juliacensem 27. Octob. Anno 1586. decretum, plura praedicta adducit *Rosenth. d. loc. n. 3 (e) d. c. 1. de Regal. & ibi Dd.* quo respectu autem flumina navigabilia regalibus annumerentur, variant interpretes, Nos cum Radevico, quem refert & sequitur *Cujac. ad c. 1. de regal.* putamus, id propter hanc causam fieri, quod nimirum omnis utilitas ex decursu fluminum proveniens ad Imperatorem pertineat, quod *Cujac.* interpretatur de vectigali, quod à transeuntibus nautis solvitur. Huic regali affine esse videtur compendium naufragiorum, quod sibi vendicant regalia habentes in Sicilia, Anglia & Gallia, quibus nempe persuasum, cum flumina pertineant ad regalia, bona etiam eorum qui naufragium passi sunt, cadere in commissum & ad dominum loci cujus est flumen pertinere, *Sixtin. de Regal. lib. 2. c. 3. n. 91. Besold. class. 1. disp. 3. th. 41.* Quod compendium quoque olim in Germania non modo in mari & Oceano, sed etiam in Rheno & alibi usitatum fuit, *Spang. in chron. Querf. Kirchner. de repub. disp. 17. corol. 7.* Ast Imperator Frider. II. hanc irrationabilem consuetudinem

sustulit, per *auth. Navigia C. de furt.* quē secutus Carolus V. in
ordinat. crim. art. 218. Desgleichen an vielen Orten der Mißbrauch
ist/te. atque adeò odiosa & omni jure prohibita sunt hæc com-
pendia, ut contra eos, qui ita naufragium passos spoliant, man-
data sine clausula in *Camer. Imper. decernantur*, ut in causa
Civitatis Hamburgensis contra Duces Holsatiæ factum esse
testatur, *Gail. 1. obser. 18. n. 6.* (f) Portus regalibus adponuntur,
scilicet ratione vectigalis, quod ex navium statione fisco im-
peratorio solvitur, per *l. inter publica 17. §. publica, ibi ex quibus
vectigal fiscus capit, quale est vectigal portus ff. de V. S. Boc. c. 3. n.
131. de Regal. Cujac. Hottom. ad dict. c. 1.* (g) Ripatica plerique
dicunt esse vectigal, quod navigantes per publica flumina ob
id solvunt, quod ripam nunc appellant & ad eam morantur,
consistuntque aliquamdiu, qua de causa *Frider. Imper. portus
& ripatica conjungit*, ut sicut per portus istud vectigal intelli-
gitur, quod navigantes præstant ex eo, quod in portum diver-
tunt ibique tutò commorantur, *l. 17 §. publica de V. S.* Ita & per
ripatica istud intelligitur, quod nautæ solvunt ob jam dictam
causam, *Boc. de Regal. c. 3. n. 1. 6.* (h) Hæc inter regalia numeran-
tur, quia eorum jus est penes solum Imperatorem, aliosve qui
superiorem non recognoscunt, & ab iis causam habentes, alius
igitur nemo poterit nova vectigalia instituere, instituta auge-
re, diminuere, multò minus in totum eorum immunitatem
concedere, *l. vectigalia. 10. ff. de publican. tot. tit. C. de vect. nov.
non instit. Myns. cent. 5. obs. 29. Schrad. part. 3 c. 4. n. 38. & seqq. Ro-
sentb. c. 5. concl. 33. usque ad concl. 50. Rutger. Ruland. decis. 11. Boc.
c. 2. n. 183. & c. 3. n. 213. Vult. dict. c. 5. n. 7. Treutl. part. 2. disp. 18. th.
8. 9.* Hodiè ad instituenda nova vectigalia præter Imperatoris
authoritatem desideratur etiam Principum Electorum con-
sensus, *Reichs Abschiedt. de Anno 1576. §. Weiters seynd wir auch
& duobus seqq.* Id ex capitulatione & pactis similibus probat,
Paurm. de juris d. lib. 1. c. 4. num. 26. Hic elegans quæstio moveri
potest, An si quis in feudum teneat Telonium, possit illud pro-
libitu de loco uno eoque consueto in alium transferre? Nega-
tivè concludimus, per *text. l. si cui. 3. vers. verum. ff. de servitut.*
Et rationem, quod translatio illa vectigalis, quæ fit in præju-
diciū mercatorum, aliorumque transeuntium difficiliora
reddit

reddit commercia, cariores etiam ipsas merces facit & perniciosos in populo tumultus parit, *Denn es verursachet ic. alleg. Reichsabscheidt Anno 1576.* quam sententiam etiam confirmat præjudicium Camerae Imperialis, quæ in causa Civit. Colon. contra Archiepisc. Colon. petitum sine clausula mandatum Anno 1586. 9. Decemb. decrevit. *Petr. Frid. lib. 2. de mandat. c. 42. num. 4. & 5. Boc. de Regal. c. 2. n. 195. (i)* Jus cudendi monetam meritò regalibus majoribus adnumeratur, quod summi Principis proprium sit, *l. 2. C. de fals. monet. Bodin. de repub. lib. 1. c. 10. Zas. de Feud. p. 5. n. 14.* Spectat autem jus monetæ ad Imperatorem non solum quoad potestatem conflandi nummos, sed & quoad jus conferendi potestatem etiam aliis, item quoad curam monetæ, ne quisquam alius, quam cui ea potestas concessa est, nummos conflaret, aut vitiosam cudat monetam, vel probos nummos corrumpat, *Recess. Imper. Noriberg. Anno 1524. §. Dergleichen hat der Müns. Recess. Imperii August. 1551. §. So haben wir auch. Recess. 1559. Von newer Münsordnung / Item 1570. §. Und dieweil man mit grossem Schaden erfahren / ic.* Atque ex eo quod jus monetæ spectat ad majestatem, haud ineptè notationem monetæ deducit Bocerius, *c. 2. n. 224. de regal. & c. 1. de jur. monet. n. 5.* quod Principis effigies sive vultus monetæ impressus, moneat subditos ei se Principi subditos esse, cujus imaginem moneta habeat, *arg. Matth. 22. Marc. 11. & Luc. 20. Idem sentit Matth. Steph. de jurisd. lib. 2. p. 1. m. 2. n. 169.* Potest & Imperator aliis quoque jus cudendi monetam concedere, sicut patet *ex Aur. Bull. tit. 10.* ubi jus cudendi monetam auream & argenteam, non solum regi Bohemiarum confirmatur, sed etiam Electoribus cæteris de novo indulgetur, quod jus & ad inferiores Status translatum est, *Recess. Imper. Anno 1551. §. Und sollen derowegen / per novissimam tamen capitulationem Imperator promisit, se sine consensu Electorum imposterum nemini cujuscunque sit ordinis ac conditionis jus monetandi concessurum, Tob. Paurm. de jurisd. Imper. Rom. lib. 1. c. 4. n. 26.* Si quis verò absque privilegio legitime acquisito monetam formaverit, in crimen majestatis incurrit, *l. 2. C. de fals. monet. cujus poena ignis est, dict. l. & Constit. Crim. Carol. V. art. III.* Ibi *Die sollen nach Gewonheit / auch* **Satzung**

Sankung der Rechte mit dem Feuer vom Leben zum Tode gestraf-
fet werden/qua poena etiam ii affiendi sunt, qui non Impera-
toris, sed alterius Principis aut Civitatis monetam falsam
formant, generaliter enim text. alleg loquuntur, cum & alte-
rius Principis aut civitatis moneta, sit moneta imperii & non
à Principe vel civitate, quæ monetam illam cudit, sed ab
Imperatore qui potestatem concessit, authoritatem habeat,
*Recess. Imper Anno 1551. §. So haben wir & Anno 1570. §. als dann
auch* / Sed an eadem poena locum habeat, si quis veri ac justi
ponderis & valoris propria authoritate monetam formare
ausus fuerit? celebris est quaestio, distinguit Bocer. *c. 5. num. 4.
de jur. mon.* inter eum qui alicujus Status monetalis formam
impressit suæ justis ponderis, & speciei monetæ, & eum qui
propriam hujusmodi suæ monetæ formam impressit, illum
igne comburendum judicat, *per text. in d. ordin. crim.* Erstlich/
wenn einer betrieglicher Weise eines andern Zeichen darauff
schlegt / *junct. vers. Nemlich / ibi welche falsche Münze machen / Zei-
chen /* Hunc verò arbitraria poena & quidem corporis poena
vel bonorum amissione coercendum, arbitratur *per text.* Wel-
cher aber / *ibi* oder auch ohne habende Freyheit münzte / der soll ge-
fänglich eingeleat / vnd nach Recht am Leibe oder Gut nach gestal-
ten Sachen gestraffet werden (k) *d. c. 1. ubi Dd. quibus adde Hot-
tom. Cujac. Borch. nu. 64. & 65. Vult. Rosenth. c. 5. concl. 50. Matth.
Steph de jurisd. lib. 2. p. 1. c. 7. m. 1. n. 229 Boc de Regal. c. 3. num. 8.
& seqq. Besold. disp. 3. class. 1. th. 38.* Et habet se multa ad poenam
sicut species ad genus, *l. aliud est fraus. 131. §. inter. ff. de V. S. plu-
res differentias vid apud author. all.* (l) Bona vacantia, Erblose
Güter / non solùm Frider. *in d. c. 1. inter regalia* refert, sed jam
antea hæc Fisco Imper. deberi constitutum est, *uti apparet ex
l. 1. l. 3. l. vacantia. & l. fin. C. de bon. vacant. l. fin. C. de petit. bon.
sublat. lib. 10. l. 96. §. 1. ff. de legat. 1. adeò ut & à civitatibus regali
jure destitutis, quæ illa obtentu alicujus privilegii obtinue-
rint, revocari jubeantur, text. in l. 1. §. 4. C. de bon. vac. Rosenth.
c. 5. con. 52. ubi sub lit. B. plur. alleg.* Huc spectat vox incorpora-
tionis, cujus mentio fit *in d. l. 3. C. de bon. vac.* Incorporare enim
bona nihil aliud est, quam ea in fiscum referre ac redigere,
Sixtin. de Regal. lib. 2. c. 9. n. 37. Borch. d. c. n. 68. Sunt autem bona
vacantia illius defuncti, qui nullum ex qualibet sanguinis li-
nea

nea, vel juris titulo legitimum reliquit intestatus heredem
vel bonor. possessorem, *l. 4. C. de bon. vac.* Sed antequam bona
vacantia sint prius discussione, & inquisitione opus est, ita
quidem, ut proclamatio de hac re fiat, & proclamata publicè
affigantur, eaque ratione publicè denuocietur, ut si qui defun-
cti hereditatem sibi deberi putent se sistant quâ discussione
ac Inquisitione præmissâ, si nemo compareat, bona vacantia
esse censebuntur, *l. si eo tempore, C. de remiss. pign. l. ult. C. de bon.
vac.* vel si contradictor existat & compareat, nec tamen con-
tradicens legitimam causam habeat bonâ causâ cognitâ per
sententiam declarantur, vacantia & fisco adjudicantur, *Matt.
Steph. de iurisd. lib. 2 p. 1. c. 7. m. 1. n. 193. & 194. Sixtin. de Regal. lib.
2. c. 9. num. 30.* idque in Gallia hodie observari & constitutio-
nibus regis consentaneum esse, ut ne quidem proprio motu
à rege facta concessio bonorum vacantium valeat, si nec dum
ea bona vacantia sint declarata & regi adjudicata, *testis est
Rebuff. in lib. Sylva cadua. §. stipulae vers. unde bona vacant. ff. de
V. S. quem allegavit Sixtin. d. l. n. 38. (m) c. 1. ubi omnes. l. 1. l. edicto.
13. cum l. seq. l. cum mortem uxor. l. fiscus 38. l. ita fidei heredis. 40.
cum seqq. l. Statius Florus l. auferretur ei quasi indigno. ff. de jur.
fisc. tot. tit. ff. & C. de his quibus ut indign. Quicquid enim in-
dignis auferretur fiscus ad se trahit, l. Papinian. §. meministi. ff. de
inoffic. test. Borch. num. 73. Vult. d. c. n. 7. Rosenth. c. 5. concl. 55. Boc.
c. 3. num. 38. & seqq. ubi de his plura. (n) d. c. 1. ibiq; uno ore omnes
l. si quis incest. l. qui contra. auth. incestos. C. de incest. nupt. Novell.
12. c. 1. & 2. & licet Friderici constitutio d. c. 1. generaliter loqui
videatur, tamen restrictionem ex jure Justiniano recipit quo
cavetur, ut bona contrahentium incestas nuptias ipsorum
legitimis liberis usque ad tertium gradum relinquuntur, aut
illis deficientibus eorum parentibus usque ad gradum secun-
dum, & his etiam non extantibus fratri, sorori, patruo, amita
tribuuntur, his autem omnibus deficientibus fisco inferantur,
Novell. 12. c. 1. & 2. ubi Cujac. Quæ jura cum nominatim & spe-
cialiter non corrigantur per novam legem Friderici, adhuc
ea sequi & servare jubemur, per l. præcipimus 32. in fin. C. de ap-
pellat. Vult. d. loc. Rosenth. concl. 59. Boc. c. 3. n. 56. (o) d. c. 1. ibiq; in-
terpretes omnes c. un. §. si quis aliquem & ibi Feudista de pac. ten.*

M

N

O

C

huc

huc quoque pertinet tot. tit. de bon. dam. Rosenth. concl. 59. Vult. d. cap. 5. num. 7. Arnif. de jur. majest. c. 6. n. 15. Si nimirum non extent liberi & parentes usque ad tertium gradum, hi nempè fiscum excludunt, per Novell. 134. c. fin. His verò deficientibus fiscus admittitur, Sunt quidam qui etiam admittunt collaterales usque ad tertium gradum secuti Irnerium in auth. bona damn. C. de bon. dam. Huic tamen opinioni quamvis communi repugnat text. in Novell. 134. c. fin. qui collateralium planè nullam mentionem facit, sed descendentes & ascendentes non extantibus fiscum admittit, Boc. c. 3. n. 72. de Regal. Matth. Steph. de jurisd. lib. p. 2. c. 7. m. 1. n. 156. Sixtin. de regal. lib. 2. c. 12. num. 25. & seqq. Fach. lib. 1. controver. 31. Nec assertioni Irnerii credendum contra manifestum Novellæ textum, erit, præsertim cum etiam Dd. conquerantur eum in describendis Novelis & Codici inserendis sæpè errasse, Accurs. ad auth. cessante, & auth. defunct. C. ad SC. Tertull. Hunn. de auctoritat. jur. Feuda tamen in confiscationem bonorum non veniunt, sed pro qualitate eorum ad agnatos vel dominum revertuntur, cum ad extraneum heredem non transeant, Steph. d. loc. n. 160. Gail. de P. P. c. 14. n. 1. & 3. Hincque in Constit. Imper. de Pac. Publ. Anno 1548. sub rubrica, Die Peen der Landfriedbrecher / S. 2. & Ordin. Cam. tit. 9. S. 2. part. 2. decisum reperitur, aliquo ad pœnam banni condemnato & bonis publicatis feuda fisco non applicari, sed ad dominum reverti & fructus Feudales actori damnum passo concedi. Gail. d. loc. n. 6.

VI.

Angariarum, Parangariarum, Plaustrorum & navium præstationes, (a) & extraordinaria collatio ad regalis numinis expeditionem, (b) potestas constituendorum magistratuum ad justitiam exercendam, (c) argentariæ, (d) & palatia in civitatibus consuetis, (e) piscationum redditus, (f) & salinarum, (g) & bona comitentium crimen Majestatis, & dimidium thesauri

Sauri in loco Caesaris inventi non data opera, vel loco religioso.

(a) Regalia quæ hæcenus enumerata sunt, ordinariæ collationis rationem obtinent, subjicit jam Fridericus Imperator extraordinarias collationes, *in d.c.1. quæ sint. regal.* nempe angariarum & parangariarum, ut & plaustrorum naviumque præstationes quæ aliâs appellatione angariarum comprehenduntur, *l. fin. vers. quotiens sanè C. de fabricens. lib. 11. l. pen. S. fin. ff. de veteran. Sixtin. de regal. lib. 2. c. 13. Borch. ad d.c. 1. n. 84. Vult. c. 5. n. 7. Bosold. disp. Polit. 3. Class. 1. tb. 47.* Communiter autem definiunt præstationes jumentorum, plaustrorum & navium, quæ exiguntur in transvectione armorum, vel in alia qualibet publica necessitate, *l. 2. C. de quib. muner. vel præstat. nemini liceat se excusar. plur. ll. alleg. vid. apud Vult. & Borch. d. loc.* Distant angariæ, & parangariæ in eo, quod angaria sit quâ cursus publicus dispositus est, parangaria verò cum præstationes illæ aliò verum exiguntur, *Cujac. ad l. fin. C. de fabricens. Borch. alleg. soc. Plenior harum rerum cognitio peti potest à Sixtin. 2. de regal. 14. (b) d.c. 1. ubi interpretes omnes. Borch. d.c. 1. n. 85. Vult. d. c. n. 7. Rosenth. d.c. 5. con 73.* Die Reichs Steuer zu einẽ Rõmer Zuge / & significat Comitatum qui Regi Romano Romam pro consequenda imperii corona eunti præstandus, *Schneidw. de Feud. part. 5. num. 114.* hanc scilicet ad regal. numinis expeditionem extraordinariam collationem, cujus hodiè rarior usus, quamvis duntaxat Frider. Imperator. *in d.c. regalibus* adjungat, tamen omnis extraordinaria collatio, seu super indictum regalibus annumeratur, quod ad tempus ex improvise & præter morem ob reipub. necessitatem indicitur incertam habens in re & tempore præstationem, quæ nostro seculo collecta nuncupatur, *Gail. 2. obs. 52. n. 9. Boc. c. 3. n. 210. de regal. fisc. Borch. d.c. 1. num. 85. Bosold. disp. pol. 3. class. 1. tb. 46.* quam impositam collationem Principes aliique imperii Status à subditis suis exigere possunt. *Recess Imper. August. de anno 1548. ibi, Daß derowegen eine jede Oberkeit Macht haben solle seine Unterthanen Geistlich oder Weltlich/sie seyend exempt/ oder nicht exempt/ gefreyet / oder nicht besreyet/ doch höher vnd weiter nicht/denn so ferne einer jeden*

Oberkeit gebührende Anlage sich erstrecket. Indictam autem sibi collationem ex propria sua Camera & ærario præstare debent, & non à subditis exigere, in hoc nimirum casu, quando ipsis Statibus est indicta collatio & singulariter etiam eorum subditis singulis superindictum impositum est, *Recess. Imper. Spiræ de Anno 1542. S.* Es sollen alle Churfürsten/ibi ihrer Untertanen hierin ganz unbeschweret/in Betrachtung / daß dieselbe / sie seynd Geistlich oder Weltlich/ohne das durchaus alle für sich selbst / wie hievon gemeldet/ihre Anlage geben müssen/*Boc. c.3.num. 114.d.loc.* & quando collectæ imponuntur ad solam necessitatem, publicamque utilitatem respiciendum, Fürstliche Tischreden/*part.1.c.78.* Ac tum demum ad collationem extraordinariam deveniendum, si calculus ordinariorum Principis reddituum non sufficit, *Glock.tract.de contribut.concl.27.* In primis enim Princeps proprium debet excutere marsupium & tributa sua aliosque redditus expendere, priusquam à subditis quid exigat, *Wesenb.conf.45.num.16. & seq.* Perinde sicut Episcopus charitativum subsidium erigere non potest, nisi in defectum suorum reddituum, *Menoch.de arbitr.judic.quest.conf.178.n.13. & 14.* Sub nomine hujus regalis veniunt etiam collectæ, Des heiligen Reichs Anlagen/quæ contra crudelissimum Christiani nominis hostem Turcam indicuntur, & præstantur non tantum ex bonis mobilibus & immobilibus, Feudalibus ac allodialibus, *Recess.Imper.Spiræ de Anno 1544.S.* Vnd nemlich sollen ibi von allen ihren beweglichen vnd unbeweglichen Haab vnd Gütern / sie seyn Lehn oder eigen/led & capitibus sive personis ipsis non dominorum saltem conjugumque eorum & liberorum, verum etiam ministrorum, Knecht vnd Mägden / quandoque imponuntur, *Recess.Imper.August.1400.S.* Nemlich das allen / *Coloniæ Anno 1512.S.* Vnd damit der Arme / Præterea nec Laici tantum sed quoque clerici, Ecclesiæ, monasteria, sive Feuda ab Imperio habeant, sive non, aliique omnes omnino Status quantumcunque aliàs privilegiati sint huic, muneri subjugantur, *Recess.Imper.Spiræ 1542.S.* Vnd nemlich sollen / S. Vnd zu diesem Christlichen milden Werck / S. Es sollen auch alle Churfürsten/*Anno 1544.S.* Vnd nemlich sollen alle/*Anno 1576.S.* Vnd nach dem diese/*1582.S.* Vnd demnach sollen die Untertanen/*1594.S.* Demnach

nach sollen/ 1598. S. Diweil dann/ 1603. S. Nach dem/ Caspar. Glock
de contribut. concl. 43. Hodie tamen extraordinaria collatio
sive superindicta non à solo Imperatore sed ex consensu
Statuum Imperii indicitur, ut ex variis Recess. Imper. apparet,
Velut Recess. Wormat. Anno 1495. p. 29. & seq. August. 1500. p. 43.
Colon. 1512. p. 84. S. Und damit die Wäffigung/ Auguste Anno 1518.
pag. 104. Noribergæ 1522. pag. 151. Spira 1526. S. item, Als auff dem
Reichstage/ & sequentibus Spira 1529. S. Zum andern/ August.
Anno 1548. p. 331. (c) d. c. 1. ibiq; interpretes omnes Menoch. de
Presumpt. 97. num. 30. lib. 3. facit l. un. ff. ad L. Jul. de ambit. S. ju-
dices de pac. juram. firmand. 2. feud. 32. Etsi autem hæc potestas
olim penes populum Rom. fuit, l. 2. S. quoad magistratum. cum
seqq. ff. de orig. jur. tamen potestate in Principem à populo Ro-
mano translata, S. sed & quod prin. plac. Instit. de jur. N. G. & Civ.
l. 1. ff. de Constit. Princ. etiam hoc Regale in Principem transla-
tum esse dicendum erit, Confer. l. un. ff. ad L. Jul. de ambit.
Borch. ad d. c. 1. n. 86. Rosentb. c. 5. concl. 87. n. 86. plura de hoc rega-
li qui cupit, hunc supra ad th. 6. remissum volumus. (d) Hoc vo-
cabulum à Dd. variè explicatur, nos votis receptoribus com-
probatam sententiam arripimus, accipiendum scilicet esse de
decimis vel alia portione ex metalli fodinis pendenda ex ll.
authoritate fisco debita, l. cuncti C. de metalar. & metal. lib. 11.
Peregr. de jur. Fisc. tit. 2. n. 11. Borch. d. c. n. 87. Vult. d. c. 5. n. 7. Rosent.
d. c. 5. con. 88. ibi sub litt. G. plur. alleg. (e) d. c. 1. Sunt autem Pala-
tia ædes in usum Imperatoris comparatæ & ab omni privato-
rum usu & communi habitatione exceptæ, per l. nulli judic. 14.
C. de offic. rect. provin. l. un. C. de palat. & domibus dominicis lib. 11.
Cujusmodi palatia etiam hodie habentur in quibusdam civi-
tatibus Imper. puta Goslaræ, Noribergæ, & de cujus Palatio
Cæsareo meminit, Aur. Bull. tit. Von den Emptern der Chur-
fürsten in Hochzeitlichen Höfen eines Keyfers/ S. Wir finden auch/
item in princ. Bull. Boc. de Regal. c. 2. n. 162. (f) Imperator Frider.
non ipsum jus piscandi quod omnibus jur. Gent. commune
est, tum in mari tum in fluminibus, l. 2. l. 3. ff. de acquir. rer. dom.
S. flumina autem Instit. de rer. div. l. injuriarum. 13. ff. de injur. l. 2.
S. si quis in mari ff. ne quid. in loc. pub. Sed piscationum reditus &
vectigal quod ex piscatione solvitur, inter regalia in d. c. refert.

Vult. c. 5. n. 7. Hottora. ad c. un. que sint regal. Sixtin. de Regal. 20. Boc. c. 3. n. 141. Num jus venandi inter regalia referri possit, hoc loco haud inconcinne quaeritur? quod de jure communi negatur, Vult. c. 5. n. 7. de consuetudine verò Germaniæ venatio præsertim majorum & nobiliorū ferarū regalium ferè loco habetur, Rosenth. de Feud. c. 5. concl. 9. (g) d. cap. 1. videlicet vectigal quod ex salinis suis privati Fisco Imperiali pendunt, hocque fiscale esse testatur, l. inter 17. ff. de V. S. & c. super quibusdam §. præterea. extr. eod. tit. Vult. d. loc. Boc. c. 3. n. 175. de regal. (h) d. c. 1. que sint regalia ubi interpretes passim in tot. tit. ff. & C. ad L. Jul. Majest. Borch. d. c. un. n. 88. Vult. d. c. 5. n. 7. Committitur autem adversus Imperatorem vel populum Romanum ejusque securitatem, l. 1. §. 1. l. ult. ad L. Jul. Majest. hoc est tranquillitatem, ut rectè interpretatus est, Duaren. lib. 2. annivers. disp. cap. 22. Hodiè verò translato imperio adversus supremum Principem sive Imperatorem Rom. propriè committitur crimen majestatis, non contra alios superiores recognoscentes, d. l. 1. ad L. Jul. Majest. Borch. d. c. n. 89. Rosenth. c. 5. concl. 69. Wesenb. in par. ff. de L. Jul. Majest. Alia ratio ejusmodi commissi criminis est in Electores juxta tit. 24. in Aur. Bull. Quia eo loco ut Cæsaris Consiliarii, qui ejus corporis pars sunt, considerantur, contra quos & jus commune id punit, Clariss. Dn. Præses Discursu de jur. pub. 7. pag. 75. & discurs. ad Aur. Bull. 6. pag. 294. Quo tamen casu distinguendum esse putant Dd. Utrum odio ipsius Imperatoris id fiat, vel ex privato in ipsum Consiliarium odio scelus illud committatur. Wes. cons. 57. n. 6. Treutl. vol. 2. disput. 32. th. 1. Dn. Præses Arum. disput. Pandect. 25. th. 2. Et quidem non perpetrari hoc crimen nisi à subdito, ait Clar. lib. 5. sent. n. 6. per clem. Pastoralis de sentent. & re judic. Consultiss. Dn. Arum. discurs. jur. publ. p. 197. & seq. Gail de P. P. c. 13. n. 19. Quod autem de Imperatore dictum, id ad Reges aliosque Imperatorem, vel alium superiorè non recognoscentes absque dubio extendi poterit, præsertim cum in hujusmodi Regibus & aliis superiorem haud recognoscentibus, eatenus quateenus superiorem nullum habent, eadem ratio militare censetur, Gigas in tractat. de crim. majest. commit. quest. 28. Matth. de Afflict. d. c. 1. n. 44. Clar. lib. 5. sent. §. laesa majest. Myns. respons. 44. n. 8. Treut. vol. 2. disp. 32. th. 1.

(i) in

(i) in d. c. 1. Dd. ad §. thesauros Instit. de rer. div. l. 1. C. de thesaur. 1
lib. 10. ac Dd. in l. 3. §. fin. ff. de jur. fisc. l. nunquam 31. §. 1. l. 15. l. si is
qui in aliena 63. ff. de acquir. rer. dom. Borch. d. c. 1. n. 91. Vult. d. c.
5. n. 7. versic. thesaur. Rosenth. c. 5. concl. 92. Peregr. de jur. §. privil.
fisc. tit. 2. lib. 4. Boc. c. 3. n. 176.

VII.

Dari igitur ex his rebus in feudum possunt
non tantum res seculares, allodiales, (a) privatae,
ipsius domini proprie, sed etiam Ecclesiasticae (b)
(modò in his solennitates in rerum ecclesiastica-
rum, alienationibus necessariae (c) adhibeantur,
aut res sint in feudum concedi solitae, (d) neque
bonis ecclesiae iterum incorporatae, (e) feudales,
(f) publicae, (g) alienae, (h) etiam ipsius vasalli
proprie. (i)

A

(a) c. 1. de allod. Sunt autem res allodiales quae pleno jure
nostrae sunt. §. ult. Instit. de usufr. c. 1. §. ibi Bald. Matth. de Afflict.
de allod. c. 1. §. inter filiam. 2. f. 26. Schrad. part. 2. c. 2. num. 61. Vult. c.
ult. lib. 1. de feud. Et feudis opponuntur, §. 1. §. 2. si de feud. de-
funct. contr. sit. c. un. de allod. c. 1. in fin. de ea, qui sibi §. hered.
suis Vult. d. loc. In dubio etiam bona non feudalia, sed allodialia
censenda sunt. c. 1. §. 1. si de feud. defunct. contr. oriatur: Quia
feudum est species servitutis, quae regulariter non praesumitur,
nisi probetur, sed potius pro libertate militat praesumptio,
Gloss. in l. 13. ff. de usufr. Gail. 2. obs. 69. n. 4. Myns. obs. 25. cent. 5. §.
ibi allegat. author. Schrad. p. 3. c. 4. n. 53. Rosenth. c. 7. con. 42. n. 26. B
(b) Jure & Canonico & Feudali, c. ad nostram de reb. Eccles.
alien. vel non. c. 1. de his qui feud. dar. poss. c. Episc. vel Abbat. c. un.
de invest. vet. §. nov. benefis. Vultei. c. 5. n. 13. Borch. d. c. 6. num. 18. C
Schrad. p. 4. c. 2. n. 1 (c) arg. c. 1. in princ. Episc. vel Abbat. c. 1. in
prin. de his qui feud. dar. poss. item tit. de investit. vet. §. nov. ben.
c. nulli extr. 5. extr. de reb. Eccl. non. alien. Roland. à Vall. conf. 1. n.
82. lib. 1. Schrad. p. 4. c. 2. n. 12. Vultei d. c. 5. n. 14. §. verum enim vero. D
(d) d. c. 1. in princ. §. ibi Dd. de his qui feud. dar. poss. c. 2. extr. de
feud.

feud. Schrad. p. 4. c. 2. n. 16. Ros. c. 4. con. 21. § 24. etiam sine consensu capitali, Dd. communiter quos citant Vultei d. c. 5. n. 14. Ros. d. con. 21. § Schrad. Nisi pacto vel jurejurando aliud promissum, Rosenth. d. c. 4. con. 22. Borch. c. 6. n. 20. Vel etiam res sit communis Prælato & Ecclesiæ, tunc enim nisi consuetudo contraria permittat, c. ea noscitur extr. de his quæ fiunt à prælat. sin. consen capit, non potest Prælati absque consensu capituli rem talem alteri in Feudum concedere. Bald. Præpos. § Jason. d. c. 1. de his qui feud. dar. poss. quos allegant Schrad. p. 4. c. 2. n. 17. Rosenth. d. c. 4. concl. 21. Nec extraneis saltem, sed etiam consanguineis prælati feudum ad Ecclesiam reversum concedere potest, modò tamen hi sint ad servitia præstanda idonei & honesti, nec Ecclesiæ onerati, aliasvè sanguinis instigatione suspecti. c. ex parte extr. de Feud. c. relatum 12. extr. de testam. Schrad. p. 4. c. 2. n. 18. Rosenth. c. 4. con. 23. quos § novissimè secutus est Gothofr. Anton. disp. Feud. 2. th. 3. § disp. 3. th. 2. Regalia quoque infeudari solita, & Ecclesiæ aperta iterum in Feudum concedi posse, sine dictis solennitatibus pronunciamus, Gloss. in c. 1. de his qui feud. dar. poss. authores astipulantes vid. apud Rosenth. c. 4. con. 25. lit. A. Ut verò res Ecclesiæ, quæ in Feudum concedi non sunt solitæ in Feudum dari possint, non nisi suadente id utilitate, & necessitate Ecclesiæ, & cum adhibitione solennitatum fieri potest, Rosenth. c. 4. concl. 18. n. 2. Clem. 1. junctâ gloss. de rebus Eccl. non alien. Quin imò si necessitas Ecclesiæ sit adeòurgens ut nullam delationem, absque damno vel detrimento Ecclesiæ pateretur, permittitur Prælato etiam absque solennitatibus legitimis alteri hanc rem in Feudum concedere, Schrad. p. 4. c. 2. n. 14. (e) Res enim semel incorporata non dicitur amplius infeudari solita, eamque ob causam si postea rursus in Feudum detur actus iste adhibitis solennitatibus expediendus erit, Schrad. p. 4. c. 2. n. 24. Vultej. c. 5. 14. vers. accidit verò Rosenth. c. 4. con. 33. Obrecht. disp. Feud. 5. c. 3. th. 88. Fit autem incorporatio, vel expressè, vel tacitè, Schrad. d. p. 4. c. 2. Expressè fit quando Prælati hoc expressè declaraverit, se illa bona mensæ velle applicata, vel si sciente Prælato sint in libros & regesta Ecclesiæ huic negotio destinata, relata Schrad. d. loc. Rosenth. concl. 34. Borch. c. 6. n. 29. Tacitè quando Prælati ex re aliqua

aliqua Ecclesiæ aperta fructus percepit : Circa tempus Dd. variant, dum quidam anni tantum quidam decennii, alii 30. vel 40. cursum requirunt, nos arbitrio judicis id relinquendum esse, cum Rosentb. d. con. statuimus. Hic concinne quæritur, an in Prælati arbitrio positum sit rem reversam incorporare Ecclesiæ bonis vel de novo aliis concedere, Et affirmativæ calculum adjicere placet, per c. 1 d. feud. Zas. cons. 8. num. 44. vol. 2. Vultej. d. loc. n. 14. Idem quoque notissima Germaniæ consuetudine receptum esse, testis est Borch. c. 6. n. 26. Quamvis honestius esse, ut reversa bona re infeudentur, cum eodem minime diffiteamur, d. c. 29. Vult. d. loc. Confer. Rosentb. c. 4. con. 30. novissime Gothofr. Anton. disp. 3. th. 2. (f) Sunt autem res Feudales contra quæ pleno jure nostræ non sunt, sed ab alio recognoscuntur, c. 1. §. fin. in quib. caus. Feud. amitt. c. 1. §. 2. de invest. dere al. fact. Et vocatur rei Feudalis concessio speciali nomine subinfeudatio Germanicè, Ein Aßterlehn, quæ desiniente Vultejo lib. 1. c. 10. num. 79. est actus, quo Vasallus Feudum quod habet, vel totum vel aliquam ejus partem alii in Feudum legitimè concedit, huncque actum sine domini aut quorum interest consensu fieri permissum est, per c. 1. §. fin. verò. qual. olim feud. al. pot. §. c. 1. §. beneficium si de Feud. defunct. content. sit c. 1. §. similiter de L. Corrad. c. 1. §. præterea d. c. §. ibi Gloss. §. Dd. ex c. transmissa ubi Panorm. §. alii for. compet. Authores quos allegat §. sequitur Vult. vid. d. loc. Requisita ut subinfeudatio subsistat, vid. apud Borch. c. 8. n. 50. Vult. d. c. 10. n. 81. (g) Bona enim publica, quæ sunt Imperii, Imperator seu supremus Princeps alteri in Feudum concedere potest, Præpos. in prælud. Feud. num. 23. §. 24. Schrad. p. 4. c. 1. n. 7. Vultej. c. 5. n. 15. Ita tamen ut infeudatio ista non vergat in gravem Imperii læsionem, c. intellecto ubi Bald. §. Abbat. extr. de jurejurand. Quid autem de Bonis Imperii nostri Romani vacantibus & Feudis recidivis dicendum sit, Omnes non consentiunt : ego cum Clarissimo D. Præsidente Discurs. 4. Aur. Bull. sic statuendum ac distinguendum esse censeo. Ex primæva quidem Feudorum natura Imperatori nostro sine aliorum consensu, tam Electoratus quam Ducatus & Comitatus iterum liberè infeudare permissum esse, per cap. 1. versic. callidis de prohibet. feud. al. per Frider. c. 1. quemad.

D

feud.

F

G

feud. ad fil. pertin. Aur. Bull. Carol. IV. c. 7. Quod jus in Electora-
tibus adhuc durat. In Ducatibus verò & reliquis Feudis rega-
libus per capitulationes Imperatorum sequentium immuta-
tum invenitur, *uti testatur Rosenth. c. 10. con. 11. n. 10. Et Schleid.*
lib. 1. de Statu Relig. p. 21. ubi juramento à Carol. V. præstito hoc
insertum legitur, & novissimè quòque per capitulationem Rudol-
phi II. in qua hæc leguntur verba. Was auch von Lehn dem Reich
vnd vns bey Zeit vnserer Regierung eröffnet / vnd ledig heimsfallen
wird / so etwas merkliches ertragen / als Fürstenthumben / Graff-
schafften / Herrschafften / Stedte / vnd dergleichen / die sollen vnd
wollen wir ferner uemandes leihen / sondern zu Unterhaltung des
Reichs vnser vnd vnser Nachkommen / der Könige oder Keyser be-
halten / einziehen / vnd incorporiren / biß so lange dasselbe Reich wi-
der zu Wesen vnd Auffnehmen kömpt / *re. apud Melchior. Goldast.*
part. 2. Reichsfassung / fol. 184. Ratio hæc esse potest, ne numerus
Electorum septenarius minuatur, quæ inspectio cum in cæ-
teris Feudis regalibus cesset, non mirum si jus aliud in illis per
capitulat. Imperatorum receptum sit. *Buxdorff. ad Aur. Bull.*
concl. 87. Clariss. Dn. Arum. eod. tit. 7. p. 101. (h) c. de invest. de re
al. fact. quo casu, re aliena in Feudum data evicta dominus va-
fallo de evictione obligatur, *d. c. 1. Wes. c. 7. n. 7. Schrad. p. 3. c. 1. n.*
6. Communes quoque res rectè cæteris paribus in Feudum
concedi, *Dd. in § sciendum § c. 1. §. cui dominus de not. feud.*
Wes. c. 7. n. 7. Sonsbec. p. 8 n. 30. Rosenth. c. 4. concl. 10. n. 3. Imò &
subinfeudari possunt, *Vult. d. loc. n. 20.* quæ tamen libertas ex
mente *Rosenth.* ad voluntatem domini merienda erit. *d. l. (i)*
Proprietate tamen prius in dominum transferenda. Id autem
fieri debet accipiente juris sui notitiam habente, (secus enim
nihil agitur, *Vult. l. f. 5. n. 19.* & ita res accipientis propria ab
alio recognosci, & Feudalis conditionis effici potest. Es tan-
einer dem andern sein Eigenthumb aufftragen / vnd zu Lehen ma-
chen / *Speculat. de Feud. §. si verò. Jason. in l. 2. n. 171. in fin. C. de*
jur. emphyteut. Gail. 2. obs. 158. n. 1. aliq. complures. Requisita ad
hanc recognitionem, quæ exiguntur, tanquam necessaria vi-
deri possunt, apud *Vult. dict. loc.*

H

I

Res

VIII.

Res verò mobiles in Feudum dari nequeunt,
(a) & nec quidem sub cautione quasi usufructus Feudum in his constitui potest, (b) Unde nec pecunia ex Feudo evicto vel vendito redacta in Feudum dari poterit, in consequentiam tamen rerum immobilium, (c) aut ex peculiari locorum consuetudine mobilia rectè in Feudum dantur.
(d)

(a) c. 1. § sciendum & ibi Dd. de cogn. Feud. Rosenth. cap. 4. concl. 7. ubi multos allegat lit. A. (b) Gothofr. Anton. disp. Feud. 3. th. 9. lit. B. Rosenth. c. 4. concl. 7. (c) Rosenth. c. 4. concl. 8. Schrad. p. 3. c. 1. n. 8. (d) Schrad. p. 3. c. 1. n. 16.

A
B
C
D

D 2

Nobilis

NOBILISSIMO ET PRÆSTAN-
TISSIMO DOMINO RESPON-
denti, amico suo,

CArmina cur poscis? me a num per carmina censes,
Ingenii dotes crescere posse tui?
Erras ECHSTETI, nam quem natura beavit
Indole tam prompta, an laudis egenus erit?
Non ita; sed, voveo, magnum Pomerania reddet,
Hæc erit hæc studii metæ futura tui.

Doct. Dominicus Arumæus.

Qui bene Feudorum doctrinam noverit, ille
Pragmaticus verè Nobilis esse potest.
Ergo MARCE, tui studii dum pro ratione
Istud IUS pandis, Nobilitate micas.
Est multum Genere, Ingenioque excellere & Arte
Et Virtute; tibi competit iste decor.
Quare FEUDA suo tibi tempore plura benignus
Princeps mundana; at JOVA superna dabit.

Suo convictori suavissimo deproperabat
Joan. Fridericus Schrôter, D.D.

F I N I S.

05 A 1094

ULB Halle

3

003 765 326

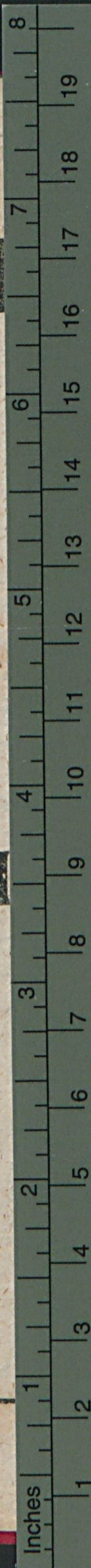

V317

129

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

FEUDALIS

QVÆ

M DARI

RIPOS-

ente gratiã

simi, & Amplissimi

ana Ordinis,

NTE

Primo Viro,

INICO

LEBERRIMO,

d. P. P. ibidemq;

Affessore dignissi-
norando.

sputantium exami-

ICHSTEDT

M.

consuetis

E

INMANNI.

G. XIX,

